

13 ta' Dicembru, 1952

Imhalled :

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizja *versus* Manwel Borg

"Talkies" — Liċenza — Sospensjoni —

Reg. 51 tan-Notifikazzjoni tal-Gvern Nru. 430 ta' l-1937.

It-titolat tal-liċenza ta' "Talkies" huwa responsabili għall-osservanza tar-regolamenti li jirrigwardaw id-dhul ta' persuni għal wiri ta' pellikoli li m'humiex imghoddija miċ-ċensura bhala li daww il-persuni, minhabba l-età tagħhom, jistgħu jidmlu jarawhom.

Il-liġi ma tippreskrivi ebda mezz biez jiġi addeertat mill-ġerenti taċ-ċinema kemm għandu snin l-ispettatur prospettiv; u jista' jinqala' "border line case" fejn l-apparenza fizika tal-persuna li tippreżenta ruhha għad-dhul fiċ-ċinema tkun tali li wiekied ma jistax ma jemmina lil dik il-persuna, meta tghid li għandha ċerta età; u għalhekk l-unika regola li tista' tiġi enuncjata hi dik li f'dawn il-każi għandhom jiġu ezaminati mill-Qorti ċ-ċirkustanzi partikulari ta' kull każ. Imma meta l-ispettatur prospettiv jidher "ictu oculi" ta' età li minhabba fiha ma jistax jidmlol jara ċerta pellikola, allura l-pożizzjoni tal-ġerenti taċ-ċinema tkun inkapoti ta' difiża; u ebda assikurazzjoni kundrarja li jkun talvolta għamiltu l-ispettatur ma tiskuzah.

Jekk l-impufat, misjub hati ta' din il-kontravvenzjoni, jiġi kundannat għall-piena stabbilita u anki għas-sospensjoni tal-liċenza, u huwa jappella limitatament għal dik is-sospensjoni, il-Qorti ta' l-Appell

jekk issib li għandha tirrevoċa s-sentenza, ma tistax tagħmel dan minhabba l-mod kif l-appell gie ristrett; imma l-kundanna għos-sospensjoni tal-liċenza għandha titneħħa.

Dan hu appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta tal-24 ta' Ottubru 1952;

L-appellant gie mressaq quddiem dik il-Qorti fuq l-imputazzjoni illi, bħala "licensee" tar-Ritz Cinema, ippermetta lil Joseph Psaila, ta' 18-il sena, id-dhul fiċ-ċinema meta kien hemm il-film "Break Through", li miċ-ċensuri kien kwalifikat bħala "A.O.", ċjoè "Adults Only" jew "fit for exhibition to persons of 21 years or upwards" (fol. 5);

Dik il-Qorti sabitu ħati u kkundannatu għall-piena ta' l-ammenda ta' £5, u ssuspendietlu l-liċenza għal tniint ijiem; Trattat l-appell, din il-Qorti kkunsidrat;

Ma hemm dubju illi, skond id-dispożizzjoni tar-regolament numru 51 tal-Government Notice 430 ta' l-1937, l-appellant, bħala "licensee", huwa responsabili għall-fatt lilu mputat, jekk pruvat. Difatti dak ir-regolament jgħid hekk:—"The licensee shall be responsible for the correct exhibition of the film to which the certificate refers (ċjoè ċ-ċertifikat taċ-ċensura) as well as for the strict observance of the regulations";

Din hija, mhux dik li tissejjaħ "vicarious responsibility", imma responsabilità diretta u personali tat-titolari tal-liċenza għar-reat kommess minnu, indotta mir-regolamenti, kif gie deċiż f'kazijiet analogi tal-"licensee" ta' Wine and Spirits Shop u ta' lukanda (ara "Pul. vs. Axisa" 6, 10, 14, "Pul. vs. Selim", 16, 9, 15; "Pul. vs. Cini", 30, 7, 17—App. Krim.);

Il-fatti f'dan il-każ kienu brevement dawn. Meta kien hemm ir-rappreżentazzjoni ta' din il-pellikola, klassifikata "A.O.", fit-talkies li tiegħu hu "licensee" l-appellant, dahlal ċertu Giuseppe Psaila, u, mistoqsi, qal lill-appellant u lid-dipendenti tiegħu, li hu kellu 21 sena, u assikurahom li hekk kien. Anki meta fiċ-ċinema dahlu l-uffiċjali tal-Pulizija biex jagħmlu "routine investigation", Psaila, fuq mistoqsija tagħhom, qalilhom l-istess haġa, u qalilhom ukoll li hu kien ta' din l-informazzjoni lill-appellant u lid-dipendenti tiegħu. Dan Psaila xehed, u l-Qorti kellha okkażjoni għalhekk li tarah; u għandu jiġi rilevat li l-aspett fiżiku tiegħu hu tali li per se ma jikkontradiċi xejn affattu l-asserzjoni tiegħu li kellu 21 sena;

Issa, il-liġi ma tippreskrivix ebda mezz biex jiġi aċċertat mill-ġerenti taċ-ċinema kemm għandu ssein l-ispettatur prospettiv, vwoldiri ebda mezz speċjali, bħal, per eżempju, il-prezentata fil-waqt tad-dhul ta' xi tessera jew haġa oħra probatorja. S'intendi, fin-normalità tal-każijiet ma tantx ikun hemm diffikultà, għax wiehed jista' generalment jiġġudika mid-deher; imma jista' jinqala' "border line case", dak, ċjoè, li fih l-apparenza fiżika tal-persuna li qiegħda tippreżenta ruħha għad-dhul tkun tali li wiehed minn wiċċha, mit-tul tagħha, u minn figuritha in ġenerali, ma jistax ma jemmox lil dik il-persuna, jekk jiddikjara li għandu 21 sena; għalhekk l-unika regola li tista' tiġi enunċjata hija dik li f'dawn il-kawżi għandhom jiġu eżaminati mill-Qorti ċ-ċirkustanzi partikulari "caso per caso". Meta, s'intendi, l-ispettatur prospettiv ikun "ictu oculi" jidher (kif fil-fatt jinstab li jkun) ta' età taħt il-21 sena, allura l-pożizzjoni ta' l-imputat tkun inkapaċi ta' difiża, u ebda assikurazzjoni kuntrarja, li jkun talvolta għamillu l-ispettatur, ma tiskuzah;

Hemm anki riliev iehor utili li jsir. F'każ bħall-preżenti, li fih jista' jkun hemm perfino d-dubju fil-ġudizzju stess jekk dan Psaila għandux jew le 21 sena, stante l-aspett fiżiku tiegħu, il-Prosekuzzjoni għandha almenu, bħala element probatorju, tipproduċi fil-ġudizzju l-fidi tat-twelid tal-persuna li tkun. Veru li Psaila "issa" qal bil-ġurament li għandu 18-il sena biss, imma la jagħraf jgħid f'liema sena twieled, jew f'liema xahar, u wera dik l-inkomprensjoni ta' l-età proprja, li f'haġna każijiet soltu juru persuni ta' levatura soċjali u kultura skarsa, jekk mhux nulla, tiegħu. Kosikkè, f'dan il-proċess hemm anki dan id-dubju;

Issa, l-appell hu limitat għat-talba tar-riforma tas-sentenza fis-sens li tiġi mneħħija l-piena tas-sospensjoni tal-liċenza. Il-Qorti, kieku l-appell ma kienx hekk limitat, kienet tkun propensa li tirrevoka s-sentenza għal kollox; għax fil-kontinġenzi fuq delineati ma hemmx dak il-grad ta' negligenza li jammon-ta għal "criminal misconduct"—bażi ta' kull imputabilità. Imma, stante r-restrizzjoni tad-doljanza ta' l-appell, dan ma jistax isir. Il-Qorti, però, hi ta' fehma li almenu għandha titneħħa l-piena tas-sospensjoni tal-liċenza, għal żewġ raġunijiet:—

1. Għax il-poter mogħti lit-tribunal bl-art. 315 Kap. 13

hu fakoltativ, eżerċibili diskrezzjonalment, u ċ-ċirkustanzi tal-każ kienu jissuggerixxu diskrezzjoni favorevoli, f'sens ta' eskluzjoni tas-sospensjoni;

2. Għax ebda prova legali ma hemm fil-proċess, u xejja ma ssewma fil-provi orali quddiem din il-Qorti, illi l-appellant huwa reċidiv f'din il-kontravvenzjoni partikulari, mentri l-art. 315 jippresupponi r-reċidiva. Il-prova għandha esir, jew b'kopja tas-sentenza kondannatorja preċedenti, jew bl-eżibizzjoni tal-fedina penali, firmata u konfermata bil-ġurament mill-uffiċjal li jkun irredigiha;

Għalhekk tiddeċidi billi tilqa' l-appell kif limitat, u fil-kap lilba devolut tirriduċi l-piena fis-sens li tneħhi s-sospensjoni tal-liċenza.
